

Списанието излиза дваждъ: на 1 и 20, а притурката — веднъждъ: на 10 число всѣки мѣсецъ.

ДИРЕКТОРКА: ТЕОДОРА Г. НОЕВА

Книжка №. Марова

и

Атанасъ Богдевъ

Сгодени

гр. Ямболъ 20-й Мартъ 1896 год.

Съдържание:

Христосъ възкресе. — Сравнение между старата и нова България. — Истини ли, че европейскитъ стојатъ по-горъ отъ насъ въ всѣко отношение? Силата на музиката. — Злословие и Клевета. — Разни. — Афоризми. — Книги и списания. — Корреспонденции. — Обявление.

Христосъ възкресе!

Слѣдъ униженията, страданията, подиграв-китѣ, скърбитѣ и пр. трѣбва да дойде радостта. Спасителтъ ни прѣтърпѣ самоволно най-тежкитѣ страдания не за друго, освѣнъ за да спаси чело-вѣка. Ние до неговото идване бѣхме изгу-

бени; до неговото възкресение — отчаени; но ето днесъ Ангелтъ прѣдвѣщава Мария Магдалина съ думитѣ: „Защо търсите живия между уъръ-литѣ? нѣма го тукъ, но възкрѣснѣ“; отъ тази вече минута всичко радостно за чело-вѣчеството, всичко — ясно, всичко — весело. За вѣрующитѣ нѣма вече дилема за живота му; нѣма вече, защо да плаче. Плачоветѣ, съмнѣнията, бездѣлното че-ловѣческо сжществуване той остави вече за песимиститѣ, материалиститѣ и пр. нека тѣ си бѣхтѣтъ главата си; нека тѣ намѣрѣтъ свѣта тъменъ; за насъ всичко е свѣтло, всичко — радо-стно. Прѣждеврѣменнитѣ скърби, униния, зло-щастия, несправедливости не сж въ състояние да нарушѣтъ сжществуващата вече всемирна хармония, а болѣститѣ сж исклучения; и за то-ва, когато се срѣщнемъ, не се чудимъ никога за здравнето си, но за исклучението — случайната болѣсть.

„Прѣстъ си и въ прѣстѣта ще се завър-нешъ“, бѣше казано на първия човѣкъ въ деня

на прѣстѣванцето Божата заповѣдь. Тази, обаче, заповѣдь съ Христовото въскресение се измени по слѣдущия начинъ: «прѣстъ си, и на небесата ще влѣзешъ», както забѣлѣзва великии Атанасъ.

Коя, дѣйствително, друга сила можеше да ни весели толкова много; да ни спаси отъ съмнѣнията; да ни възвиши, най-сетнѣ, до небесата, ако Исусъ не бѣше, слѣдъ прѣтърпѣние на ужаснитѣ мъки за насъ, въскрѣснѣлъ? Не трѣбвало ли, слѣдователно, като оставимъ вече на страна тежкитѣ и скърбнитѣ мисли за смъртта или злощастията, и като братски се прѣгърнемъ, да благославяме Неговото име, Неговото тридневно отъ мъртвитѣ въскресение?

«Христосъ воскресъ изъ мертвыхъ, смертію смъртъ поправъ и сущимъ во гробѣхъ животъ даровавъ.»

Сравнение между старата и нова Българка.

Сравнението, което ще направимъ между старата и нова българка, както ще видѣтъ г. г. читателятъ и читателитѣ, нѣма да ни доведе до розовъ резултатъ; но, що да се прави, когато това е фактъ поне между болшинството. Заради това молимъ всичкитѣ си съврѣменици да не се огорчаватъ отъ истината, която, разискана беспристрастно, би ни послужила като свѣтъ за поправяние на пороцѣтъ.

Подъ думата стара и нова българка ние ще наречемъ стара таи до освобожденіето ни и нова — оная отъ освобожденіето ни до днесъ.

До освобожденіето ни всѣки знае, че нашитѣ мъже, освѣтъ малочисленнитѣ учители, земеделци, занаятчи, търговци и другитѣ, по-голямата частъ странствуваха по всичкитѣ страни на свѣта, тамъ гдѣто можеха намѣри по-широкъ и свободенъ кръгъ за поминѣкъ, а семействата си оставяха по 10—15, па даже и 20 години сами; сами да изпълняватъ и мъжката обязаностъ и женската. Оттука се разбира вече какъвъ животъ е водѣла нашата стара българка. Старата българка прѣдъ всичко се е грижила, по честенъ начинъ, съ трудъ и потъ, да искара прихраната на незавидното си семейство, да расплаща честитѣ правителствени данѣци, да се труди денъ и нощъ за обличане на цѣлото си домочадие; въ сѣщото врѣме, при постоянно физическо занимание, тя е била и истинска възпитателка на дѣцата си, добъръ членъ въ обществото и почтена гражданка или селенка; за това, защото при всичкитѣ невзгоди, които е испытвала при изпълнението на тия си обязанности безъ участието на мъжа си, и сама си тя е оставала пакъ цѣломъдрена, съ мъжество запазвала

цѣломъдрието и на цѣлото си домочадие; а това е, казваме, единственното достоинство, съ което се отличавала българката, и то въ очни угнѣтивани и изнасилвани отъ владѣтели жени — врѣмена. Да видимъ, прочее, отгдѣ е вземала тя за прихрана и въобще за всичкитѣ си нужди. Ето отгдѣ: старата българка, и въобще българката, е способна за работа, па каквато тя и да била работа, стига да е въ кръга на нейнитѣ сили. Тя е сѣла и копала; тя е прѣла и пекала; плѣла свое и чуждо, само и само да искара насѣщния си честно и почетено. Главниятъ поминѣкъ на едни се е състоелъ исключително въ развъжданіето и ползованіето отъ розата. Втори и поминѣкъ се е състоелъ отъ изработване гимови (шаяци), фланели, килими, юрци, платна, чорапи и т. др. При постоянното ѣ занимание, тя се е стрѣмила всѣкога да даде приличното, и подобающе въспигание на всѣки единъ членъ въ семейството си. Всичко това, взето изцѣло доказва за мъжеството, достоинството, честта, трудолюбието, цѣломъдренността; доказва, че тя е била истинска християнка, и името българка се е произнасяло съ уважение отъ нашитѣ съсѣди.

Писаното до тукъ се касае повече за южната българка, понеже по-добрь съмъ имала възможность да изучи нейния животъ; а що се касае за сѣверната българка, то извѣстно е, че тя е живѣла по-широкъ животъ, въобще природно и обстоятелствено; по тая причина, може, не съмъ въ положение да опишемъ нейната дѣятелность и поведение въобще; заради това свършамъ до тукъ съ старата българка и ще прѣмѣямъ къмъ новата.

Новата българка се е родила честита първо, защото неѣ ѣ окуражава съпрѣгѣтъ и безотлъчно т. е. най-много на мѣсець или два даже, догдѣто не е успѣла да израсходва всичкото му жалование за това врѣме, въ което отсъствува той.

Второ, трето и четвърто тя е съ една дума много по-честита отъ старата. Да видимъ сега живота и дѣятелността на новата българка.

Новата българка се не нуждае въ нищо, както старата: тя има мъжа си при себе, който да изпълнява мъжкитѣ обязанности; тя има пари за всичкитѣ си нужди; тя има доста свободно врѣме, което за злощастие употребява въ ущербъ за нравствеността си и за омира. Да се обяснимъ, но не ясно. Младата българка, не омъжена, прѣдставлява (както казватъ гърцитѣ), «отвънъ кукла, отвѣтрѣ панукла» за што тя едвамъ свършила II—III и IV классове, ето ти въ пълния разгаръ на заблудението. Още въ училището тя вече проектира своя момински костюмъ, своето заплата и своитѣ расходи. — да не кажемъ нѣщо повече. Слѣдъ свършванието си тя се зема да распрѣдѣли врѣмето си горъ долу така: Сутринъ съ туалети, послѣ у приятелки, позвайници и роднини, за да се поговорѣтъ клѣдъ да идѣтъ вечерѣта на расходи и за покупки, а най-много у мершандитѣ и модисткитѣ. На обѣдъ се връща на готово да са наѣде, за да

не е гладна часа въ 2-3 се облича богато, нахладена косата си, взема чантата си въ една рѣка, вѣра и омбрѣлата въ друга, и хайде чрѣзъ най-моднитѣ улици при тая, съ която се е наговорила по-напрѣдъ да се срѣщнатъ еди-гдѣ съ еди-кого си. Тука се расхождатъ до тъмно, кое по рокли, кое наметнатъ само на едното рамо съ мантии, и се разговарятъ да се срѣщнатъ вечерята пакъ въ театра, бала, концертъ или на вечеринката. Това се върши приблизително всѣки денъ, а майката приготвяла всичко нужно въ къщи, да е готово, когато дойде дъщерята отъ расходъ и т. н. Ето че излиза въкой, лѣскавъ макаръ, и да не е материалстъ, красивецъ, който да знае да събира моментално двата си крака, да прѣгъва бързо снагата си и да говори широки комплименти, и нашата млада българка си подава рѣката съ възхищение. Сгоденитѣ се събиратъ всѣки денъ, разискватъ за бѣдѣщето, проектиратъ свадбата, вѣнчалната рокля, бѣлитѣ чепици, рѣкавицитѣ съ 12 копчета, валата, музиката, — че трѣбва да е военната, салона за бала; дохожда редъ до часовника, брѣлянтитѣ, прѣстенитѣ медалеона и другитѣ допълнения, — че трѣбва да ги купуватъ въ присѣдственото на двамата, за да се подбиратъ съ вкусъ; и тукъ горкий сгоденитѣ захваща да си бърше челото отъ потъ, по причина на високата температура, която по нежелание се повдига за него. Кое съ пари, кое безъ пари, натѣмѣва се горѣ долу нужното за да поддържа любовта въ първитѣ дни. Става свадбата, минава се мѣсець, два, три — свекървата вече нетърпи. Къщата тѣсна и низка. Трѣбва визитна палария. Сезонна рокля е неизбѣжна. Слугиня се иска по-опитна, която да подава кафето въ постелката. Перачката ще трѣбва да тури всѣка ерѣда. Трѣбватъ принадлежности за баня. Приятел-китѣ ще сѣ довчера въ театра; да отидемъ и ние. Сезонъ е за бани и въздухъ; нѣма ли да отидемъ и ние? Да, трѣбва още важна рокля. Порѣчкитѣ отъ Прилтанъ идатъ, но бавно, а топъ Волъ марше; побързо трѣбва да се прѣдпочте послѣдната. Всичко това, безъ възражения отъ страна на мъжа, нашата младоженка успѣва да завърти прѣзъ медовия мѣсець, та за послѣ вече тя има юздата. А нашиятъ младоженецъ, ако е воененъ, захваща по-често да посѣщава бавката, а за търговеца-младоженецъ се намиратъ добри хора, които му назначаватъ дѣловодители за уреждане на равномѣткитѣ му, а той остава въ къщи при своята любима половина, да разискватъ неврѣмненото зачатие на наследника имъ, който ще причини много въ расходкитѣ имъ. Положимъ, че не всичкитѣ младоженци постига тая участъ. По-силнитѣ, които могатъ удържи тоя натискъ, пожелаватъ да видѣтъ половинитѣ си въ кухнитѣ, за да поядатъ съ апетитъ наготвенитѣ гозби отъ тѣхъ. (Тукъ ще разкажѣ истински фактове). Една такъва полу гимназистка младоженка, която знаеше точно зачалото на всѣко театро; най-люднитѣ дни на градската градина, естениѣ платове въ кои

магазини могатъ се достави, като ѝ накаралъ съпрѣгътъ единъ денъ да опържи нили, защото щѣлъ да доведе свои приятели за обѣдъ, нѣжната половина изпълвала желанието му точъ въ точъ. т. е. билетъ било готово и сложено на масата въ речевото време, само че било изпълнено безъ да го изпълнитъ т. е. билетъ било не исчервено.

Друго. На една пълна гимназистка въ добавѣкъ съ Франц. и Нѣмски езици, когато мъжъ ѝ пожелалъ да иде истче, наготвено отъ нейнитѣ рѣцѣ, тя му казала да отиде и ѝ донесе 4 оли кѣйма. Горкий мъжъ колко се засрамилъ, когато той настоявалъ прѣдъ касапина да му даде 4 оли кѣйма; а касапинътъ го питалъ: Луканта ли е хваналъ?! Трето, подобна една е турпила 6 оли захаръ и 8 оли вишни въ една тенджерасъ вода на огънида се вари сладко, а тя отишла по работа! Отъ казанитѣ до тукъ факти ще се разбере кухнята на нашитѣ нови българки. А що се касае до другото хазайство, по-голѣмата частъ отъ него изпълнява развалената и невѣжа слугиня.

Младата българка знае да шие отлично на канава, на кадифе, на атласъ; да плете филе, тапети и много други дреболии; а като дойде редъ до ризки, манти, роклички на дѣцата, то това го правѣтъ дребнитѣ шивачки въ замѣна на орисъ, захаръ, брашно и щото далъ Господъ, безъ да знае мъжътъ. А когато всичко дребно е шито и наплетено, па даже и подсѣщипицитѣ, тя, младата българка, го прѣдстави на мъжа си, когато си дойде отъ работа и се хвали, че тя го е изработила сама. Отъ друга страна тя би била по-благодарна да пѣмаше дѣца, нито пъкъ да се занимаваше съ приготвяне на дрехитѣ имъ. Повече отъ едно — двѣ дѣца, нашата млада българка счита за брѣме, което незакъснѣва да ствари съ време.

Нашата млада българка се отличава по настоящемъ въ едно което, ако да е учила въ училище, не би го тѣй специализирала, а то е въ подражанието. Хората си шиѣтъ копринѣна рокля за визита и тя иска на своя мъжъ да ѝ зашие. Хората правѣтъ визита съ фалтонъ и тя иска сѣщото. Хората иматъ дойки и нани за дѣцата си, и тя иска сѣщото. Хората носѣтъ чанти, вѣяри и копринѣни омбрѣли, и тя прави сѣщото, безъ да се съобразява съ положението си, съ образованието си, съ кръга на обществото, въ което тя влиза и т. н.

Ще ни попитатъ читателитѣ, кои сѣ хората които могатъ прави-всичко раскошно, а кои не бива, като говоримъ все за българката. Отговаряме: всѣки знае, че занасъ липсува (за добра честь) дворянство, герцогство благородство и т. др. титли и происхожденията, а имаме само богати чиновници т. е. чиновници съ голѣми заплати; имен-но тѣ правѣтъ оня луксъ и моди, които малкитѣ естени чиновници и търговци трѣбва да избѣгатъ. Да го избѣгватъ, казваме, защото за насъ, ако е человекъ 5 години чиновникъ, 6 не е, а какъво е спестено отъ 5-хъ години-онова и покълчината,

се продава най-послъ за да се прѣмѣсти чиновникътъ въ родното си мѣсто и да почне стария занаятъ. Такова е сравнението на нашата млада българка днесъ, което, ако и горчиво нарисувано, но вѣрно и повече отъ истинското. Ако ли позволимъ времето, ние ще напишемъ коя е причината за нейното заблудено поведение, и кое може ѝ изведе на правилния пътъ въ обществото и семейството. Просимъ извинение отъ нашитѣ читателки, като се признаваме, че не сме безъ исключение.

28 Юний

София Н. Б.

Истина ли е, че европейскитѣ стоиждѣ по-горѣ отъ насъ въ всѣко отношение?

I

Не знаемъ да ли нѣкои отъ госпожицитѣ, които сѣ живѣли доста време въ Европа — а като казваме Европа ние сме навинаги да разбираме особено централната Европа: Германия, Швейцария, Белгия, Франция, — мѣста, които се най-често посѣщаватъ отъ нашеници и нашеники — сѣ се опитали да направятъ нѣкое сравнение между българскитѣ и европейскитѣ.

Извѣстно е, че у насъ сѣществувала една голѣма и прѣувеличена, относително способността, прѣимущества, интелигентността на Европейската идея; като казваме по насъ Европейка, ние разбираме една жена образцова, на която сме длъжни да се стрѣжимъ да подражаваме по всичко. Това наше мнѣние за Европейскитѣ е образувано вслѣдствие едно повърхностно разгледанье и изучаванье европейката, и е поддържано отъ толкова прѣказаниѣ, колкото и отъ заслужени похвали на нѣкои господа, които не сѣ били въ състояние да познаватъ ни българката, ни европейката. Припомняме си, че нѣкой г. Д-ръ Ековъ, просто възхищенъ (!) отъ швейцарскитѣ натѣкваѣ на българскитѣ, че ужъ тѣ били неспособни и като домакини, и като майки, догдето, напротивъ, Европейскитѣ били и способни домакини, и добри майки¹⁾. Но колко това мнѣние е невѣрно, колко е то повърхностно, а, слѣдователно, и не заслужаваше внимание! За това ние съ удоволствие четохме отговора на Г-ца Г. А. «Дайте ни образование, ако искате да бъдемъ и пр.»²⁾ въ който тя, като приема за истинско писаното отъ г. Е., наема се да защити българката противъ укоритѣ на г. Е.; както и го прави гвърдѣ сполучливо при всичко че, споредъ насъ, и не било нужно това, тъй като казаното отъ г. Е. нито относително Европейката е вѣрно, нито пъкъ относително българката е истинско. Това именно читателката ще разбере най-ясно отъ слѣдующето, което ние се наехме да расправимъ на читателскитѣ

си, не за да защитимъ българката, защото тя нѣма нужда отъ защита въ тоя случай, но за да ѝ докажемъ, че тя природно притежава такива качества и прѣимущества, щото въ нейни ръцѣ е да стане единъ день образцова домакиня и майка.

II

Нѣколко години вече става, откакъ живѣемъ въ Европа; живѣли сме по разни мѣста. Отъ самия день на пристигването си тукъ почнаѣли сме да изучаваме европейката, за да узнаемъ въ какво, именно, се състои нейната интелигентность, способность; въ какво въобще се състои нейното прѣвѣсходство надъ насъ, българскитѣ, за което се тя толкова похвалява и издигва до небеса. Е, добръ; ето резултатътъ отъ изучаването на европейката: европейскитѣ не сѣ нито по-интелигентни отъ насъ, нито пакъ и сме видѣли въ тѣхъ какво да-е прѣвѣсходство надъ насъ. Мнозина, може би, ще възразятъ на това наше мнѣние; но тъй като знаемъ, че тѣ ще бждатъ онии, именно, що не сѣ дошли на мѣсто, тъй да кажемъ, да видятъ съ очигъ си, а само сѣ чули отъ други или чели нѣкои статии, като онии на г. Е., или пъкъ повърхностно, безъ да вникнатъ много въ работата, сѣ ѝ оцѣнили незаслужено, то ние нѣма да обърнемъ никакво внимание на такива възражаванни.

Ние, за да докажемъ туй мнѣние, ще разгледаме европейката откъмъ двѣ страни: откъмъ способността ѝ въ домакинството и откъмъ просвѣтливостта ѝ винаги въ паралелъ съ българката. Живѣли сме въ фамилии, познаваме жени и млади момичета за женение, и то нарочно, отъ разни классове. Разбрали сме, че за момитѣ отъ долната класа, както и за ония отъ аристокрацията, не трѣбва и да се мисли, че иматъ хаберъ отъ домакинството, защото първитѣ сѣ работенъеги си по фабриктѣ, а другитѣ сѣ неотдѣляньеги си отъ пияното и не придиранъеги си въ къщи отъ визити нѣматъ изскуството се връме и желание да изучатъ домакинството. Остава, прочее, да разгледаме момитѣ отъ сръдната класа.

Тия момичета правятъ друго, освѣнъ да сънуватъ, че ще се оженитъ за доктори, адвокати, инженери и други тѣмъ подобни високи личности, та е лесно, мислимъ, да се разбере, какъвъ може да бжде багажътъ на познанията по домакинството на една такъва мома. Всички момичета отъ тая класа се стрѣматъ да достигнатъ аристократскитѣ и да имъ подражатъ по всичко. Имате, прочее, прѣдъ себе си една мома, която гледа да изучи по-скоро пияното, отколкото готвенъеги; етикетитѣ, отколкото кърпенъеги; която гледа да прави визити, отколкото да си седи въ къщи и да се занимава съ къшнитѣ си работи. Гдѣ, прочее, г. Е. е видѣлъ къшовницитѣ европейки? А, да! трѣбва да признаемъ, че има и исключения, за които не говори речений господинъ; но исключенията не могатъ никога състави правило.

¹⁾ Вижъ «Балканска зора» бр. бр. 1801; 1804 и 1805 отъ 1894 год. статията: «Дайте да шиемъ».

²⁾ Вижъ «Женский Свѣтъ» год. II бр. бр. 3, 4.

Ето каква идея сме могли да си съставимъ за европейката ние, които специално сме ѝ разгледали, распитали и изучили намѣсто, отблизу, коренно. А българката? Българката никога не е аристократка, а като бѣдникъ, или отъ сръдня класа, тя изучава практически домакинството, сир. нарежданieto дома, шиванieto, кроенieto, готвенieto отъ ранната си още възраст; догдѣто достигне на възраст за омѣжаване, знае вече съвършено всичкитѣ клонове на домакинството.

Сега, ако е истина, че европейкитѣ сѣ въ поголемъ процентъ просвѣтени, отколкото българкитѣ, то вината не е на българката, нито и на българина въобще, а на сѣдбата, които прѣзъ цѣли петъ вѣка на е държала подъ черно робство. Ако европейката прѣвъсходствува надъ българката по знанието на етикетнитѣ и се отличава съ извѣнмѣрната истинченостъ на обноскитѣ, то българката стои по-горѣ отъ европейката съ своята искреностъ, простота, доброта и чистосърдечие.

Наистина, намиратъ се по между европейкитѣ екземпляри, що сѣ нѣкакъ специализирани по единъ само клонъ на домакинството, напр. едни само по кулинарното искусство, други по шивачеството, трети по ръководѣния и пр. За да бѣдемъ по-добрѣ разбрани, нека читателкитѣ ни си прѣдположатъ, че има въ нѣкоя къща не една, а нѣколко моми, двѣ-три и повече; тогазъ едната отъ тѣхъ знае само шивачеството, друга—само готварството, третата—само нарежданieto на дома и т. н. Туй нѣщо отъ прѣвъ погледъ изглежда да е много добро, защото домашната работа е распрѣдѣлена по специалностъ, та се върши по-добрѣ, при всичко че и въ тѣснъ случай и най-долнитѣ отъ сръдня класа европейки не могатъ никога прѣминѣ безъ слугиня, защото тѣ никога не миѣтъ паянци; никога не ператъ; никога въобще не могатъ извърши нѣкоя тежка работа. Но нека си прѣдположимъ сегѣ, че една отъ тия госпожици се омѣжава. Питаме, прочее, какво ще бѣде съ новия домъ, какво ще бѣде съ толкова многобройнитѣ и разнообразнитѣ нужди на домакинството, ако домакинята е специалистка само по ръководѣния или само по готварството и т. н? То въ такъвъ случай не би ли било по-добрѣ, што тая домакиня да бѣде много по-малко специалистка по готварството, та да умѣ нѣщо и отъ другитѣ служби на домакинството, за да нѣма нужда да ѝ вършатъ домашнитѣ работи чуждитѣ хора, или же майка ѝ, или свекърва ѝ. Не сѣ ли, прочее, по-добри българкитѣ, които сѣ енциклопедистки, тѣй да речемъ, по домакинската наука, и даже нѣкои отъ тѣхъ такива, што една може да знае всичко, каквото бихъ знаели три, па даже и повече европейки? А пакъ като сме казали, че се срѣщатъ европейки специалистки по нѣкой клонъ на домакинството, то не трѣбва да се мисли, Богъ знае какво за неѣ, но трѣбва да се разбира, че тя знае нѣщо изъ училището, а послѣ въ къщи и практически животъ тя обработва и усъвършен-

ствува. Но това, мислимъ, не е нѣщо извънредно, та българката го достигва безъ да се учи въ училището, но практически подъ ръководството на майка си. (Слѣдва)

Силата на музиката.

(Продължение отъ брой 6-й и 7-й).

Шестъ мѣсеца бѣхъ изминали откакъ дѣцата продължаваха денъ и нощъ да се занимаватъ съ инструментитѣ си; но прѣзъ туй врѣме баща имъ, нито имъ писа, нито имъ извѣсти нѣщо за себе си; бѣше явно, че той не бѣше здравъ челоувѣкъ; никой не можеше разбра неговата болѣсть. Къмъ края на шестия мѣсець той се завърна пакъ у дома си; инструментитѣ тозъ часъ се криха пакъ въ тавана. Сѣщитѣ по-напрѣжни сцени пакъ почнаха да се повтарятъ, но за добра честь той не стоя много, но слѣдъ нѣколко дни пакъ заминува за сѣщия градъ—«За послѣденъ пътъ, казваше, защото тамъ не съмъ спокоенъ; хората не те почитатъ и не искатъ да знаѣтъ за тебе; а пъкъ у дома си все е друго.» Слѣдъ неговото заминуване и инструментитѣ пакъ излизоха на явѣ, пакъ урокътъ се почна. Дѣцата вече захванаха да загрудняватъ и учителитѣ си; тѣ толкова често пъти имъ задаваха въпроси, или имъ прѣдлагаха такива партиди да свирѣтъ, што тѣ се намираха въ трудно положение! Единъ день тѣ свирѣха прѣдъ учителитѣ си една партида, съчинена отъ самитѣ тѣхъ. Учителитѣ имъ слѣдъ свършването на партидата прѣгърнаха ги, казвайки: «До сега ние ви бѣхме учители; отъ сега нататъкъ вие да ви бѣдете наши учители!» и ги молѣха да ги учатъ новата, съчинена отъ тѣхъ партида. Всичкитѣ тия работи ставаха безъ знание на баща имъ и тѣ трѣбваше единъ день да прѣтърпѣтъ наказанието си. И дѣйствително, една вечеръ, когато дѣцата приготвяха съдружно една нова партида и бѣхъ вече въ апогея на своето си възхищение безъ да виждатъ или чуѣтъ нѣщо отъ околноститѣ, ненадѣйно, вратата се отвори и почнаха плѣсници да падатъ на лѣво-на дѣсно. Той бѣше баща имъ, който, като се завръщаше по онуй врѣме отъ пътешествието си и като чулъ тази гармония, която излизаше отъ неговата къща не можеше да се стѣри безъ да слуша до края партидата. Дълго той стоялъ тамъ при вратата, когато дѣцата сѣ били вдълбочени въ музиката; когато тѣ почнаха пакъ да свирѣтъ послѣдната партида, която толкова много го възхитила, што отъ възхищение той влиза ненадѣйно вътрѣ и почва боя, като казва «Цигулари не! цигулари не! на тебе музика, на и тебе!» и така той продължаваше да ги бие, когато майка, дѣца, баща—всичкинастанаха на една каша и сладкий гласъ на музиката прегрозния гласъ на охканье. На около народътъ бѣше

събранъ; тѣ асла тамъ на около обикаляхъ, като слушахъ сладкия звукъ на музиката; но ненадѣйнитѣ плачове и охканія принудиха нѣкои отъ тѣхъ да влизатъ въ къщата и да видѣтъ какво има. Но тѣ скоро се завърнахъ, като видѣхъ пословичния тѣмъ Андонъ. Той слѣдъ като ги избѣ, колкото искаше, — «Хайде, рече, вземи сега цигулката си и свирѣ нѣщо; нѣма вече бой!» Тогава по-голѣмий отъ тѣхъ отъ страхъ взе цигулката си и почна да свирѣ една фантазия до такава степенъ жална, до такъва степенъ милна, щото този каменосърдеченъ чловѣкъ не можѣ да се стѣрпи, но прѣгърна, за пръвъ пътъ, може би, дѣцата си съ плачове, като ги стискаше въ гърдитѣ и като имъ казваше, че отъ сега нататѣкъ нѣма да имъ се кара, и че вече можели свободно да се занимаватъ съ своитѣ инструменти. Тази неочаквана промѣна на Андона твърдѣ много зарадва цѣлото семейство. Тѣ не искаха да вѣрватъ и за това колкото и да бѣха увѣрени за това, но все пакъ се страхувахъ още свободно да се занимаватъ. И самъ този Андонъ, когато слѣдующия день завари дѣцата да свирѣтъ, този часъ кипна и грубо имъ каза — «пакъ цигулка! пакъ музика!» но този часъ измѣни тона на гласа, казвайки — «Нѣма да станете хора; хайде продължавайте! нѣли ви казахъ, че отъ сега нататѣкъ свободни сте»? Той сѣднѣ между тѣхъ и съ въсхищение слушаше сладкия звукъ на музиката, а пакъ двѣтъ малки дѣца всѣки день все по-добри партии свирѣха на свой си баща. Така постепенно нашия пословиченъ Андонъ навикна до такава степенъ на музиката, щото той почна вече безъ музика да не може. Двѣтъ му дѣца, които трѣбва да кажемъ, че вече бѣха: най-голѣмото на 12 год. по-малкото на 10, вече посрѣщаха баща си съ музика и го испровождаха пакъ съ музика. Той доволенъ отъ това, до най-висша степенъ, подсмиваше си подъ мустакитѣ и ги галѣше, като имъ подариваше всѣки день по-нѣщо и като казваше: — «Мои малки музиканти, мои спасители!»

Дѣцата отъ тѣзи думи на баща си нищо не разбираха, но само гледаха по кой начинъ да угоди на баща си съ своитѣ си партии. Така прѣдшнитѣ карания се обрѣнаха къмъ сладки разговори, и прѣдшнитѣ начумерени хора бѣха вече весели; всѣки гледаше какъ по-скоро да свърши работата си и да се събере у дома за общата семейна веселба, която всѣкога ставаше. Всѣкий членъ на това семейство гледаше какъ да угоди единъ другому. Андонъ вече прибра неприятната си работа и живѣше тихъ и веселъ животъ при семейството си. Не бѣше възможно да се повѣрва, че това е сѣщото онова прѣдшно пословично семейство съ своитѣ си карания и биения, което да се е прѣобърнало на образецъ на щастливо семейство. И дѣйствително, цѣлий градъ съ удивление гледаше на тѣхъ, даже ги имаха за примѣръ и образецъ на щастливъ животъ; тѣ бѣха пакъ пословични, но вече съ своя си блаженъ

животъ. Кой не би завиждалъ тѣхния животъ, виждайки, че за тѣхъ животътъ да е толкова веселъ? Пѣснитѣ, смѣхветѣ, музиката прѣбиваха у тѣхния домъ; за това една вечеръ, събрани нѣкои тѣхни съседѣ купомъ при една отъ обыкновеннитѣ веселби, пожелаха да ги посѣтятъ. Тѣ завариха Андона да седи на едно кѹше съ цигаръ въ устата; срѣщу него седѣше съпруга му, а срѣщу тѣхъ двамата малки музиканти свирѣха нѣщо. Родителитѣ имъ съ втрѣнчени очи и съ изражение показващо задоволствие гледаха на своитѣ си рожби. При влизанието на гоститѣ, тѣ станяха и имъ показаха мѣсто. Веселбата се продължи. Андонъ бѣше най-веселъ; той нѣмаше какво да мисли — бѣше най-щастливъ чловѣкъ. Гоститѣ, останали очудени отъ този блаженъ животъ, тѣй като знаеха прѣдшния имъ животъ, а единъ отъ тѣхъ като се обърна безъ голѣми церемонии къмъ Андона, и пожела да се научи отъ него демона, който прѣобърна пакъла на рай, той отговори сериозно:

— Много е просто! ето гдѣ сѣ моитѣ спасители, каза, като се обърна къмъ дѣцата си и ги цѣлуна. Музиката е единичното срдство, той прибави, което развива всичкитѣ тежки мисли и докарва веселбата въ една къща; азъ бѣхъ боленъ, меланхоликъ; наопаки, музиката ме укроти, ме направи щастливъ, ме спаси; а да се введе въ дома ми тази музика, това се дължи на моитѣ спасители! Ето гдѣ се крие тайната на моето щастие.

Гоститѣ си отидоха, и дѣцата разбраха защо баща имъ често имъ казвалъ «мои спасители».

Прѣводъ

Ангелина М.

Злословие и клевета.

(Рассказъ).

На Пенка се съобщи, че братовчедка ѣ Цвѣтана е на умирање, та отиде у неѣ и ѣ каза:

— Азъ се научихъ, че ти си тежко болна, та дойдохъ, щото, като испросѣ горещо отъ тебе извинение, загдѣто те злословѣхъ и подигравахъ за християнско-то ти благочестие, да се сприятелимъ. Раскайвамъ се и просѣ извинение.

— Сърдечно те прощавамъ, братовчедко, за злословието и клеветитѣ ти противъ мене, които ми навесоха толкова значителни загуби въ живота ми. Но азъ повтарямъ, че те прощавамъ и срѣщу туй просѣ отъ тебе само едно нѣщо, отговори трогнато болната.

— Азъ готова съмъ да изпълнѣ желанието ти, каза Пенка.

— Вземи, моѣ ти прочее, туй възглаве и, като се качишъ въ балкона на най-горния етажъ, распори едната страна и распиѣй въ двора съдържащата се съ него перушина.

Присѣтсвуѣщитѣ помислиха, че Цвѣтана полудѣ; но понеже тя силно поддържаше исканието си, Пенка, за да ѣ угоди, взе възглавето, и, като

се качи въ балкона, изпълни исканото; послѣ слѣзе пакъ при болнага и ѿ каза:

— Азъ изпълнихъ желанието ти.

— Сега пакъ, азъ ще испроси́мъ още едно нѣщо отъ тебе: иди че събери всичката перушина, распи́лна одѣвъ отъ тебе въ двора! каза Цвѣтана.

— Но това е невъзможно! отговори братовчедка ѿ.

— Виждашъ ли прочее, Пенке? Слѣщото става съ злословието и клеветата: тѣ пай-лесно се распространяватъ за голѣмо зло и загуба на оклеветавания; но, ако послѣ клеветникътъ вземе да се раскайва, не може поправи злото. Азъ умирамъ безъ оплакване и огорчение противъ тебе, защото ти се искрено раскайвашъ; но злото, което ти ми причиняваше не можешъ го поправи! Богъ дано ти подари разумъ за напредъ! . . .

Слѣдъ малко Цвѣтана умрѣ, а Пенка вече оттогава се поправи и когато се научава зло за нѣкое лице, припомнюва си за възглавето и го замлъчава.

Ди, злословието и клеветата сѣ двѣ грѣхоти равностойни съ пьянството, скѣперничеството и пр. Горѣзложени притѣръ нека вразуми всѣкого, защото клеветникътъ никога не може поправи злото, причинено отъ него на ближния си!

Мария Б. Симеонова.

Разни.

* **Англичанкитѣ като общински съвѣтници.** Известно е, че Англичанкитѣ—женѣ иматъ право да избиратъ и се избиратъ въ общинскитѣ избори. Преди да имъ се даде това право се мисляше, че тѣ нѣма да упражнятъ това право, ако имъ се даде; обаче отъ първата още година на даденото имъ право се явихъ въ Ейдембурискитѣ избори 7.599 женѣ отъ 34.477 явивши се избиратели и благодарение на дѣятелността на женитѣ сѣ съставени слѣдующитѣ настоятелства отъ женѣ: School Board и Poor Law Guardians. Тѣя настоятелства се ползватъ съ еднакви права съ ония на общинскитѣ съвѣти. Тѣхната грижа е распространяването просвѣщеніето; за това купуватъ мѣста, отварятъ училища, ставатъ учители и пр. Другъ единъ клонъ въ общинския съвѣтъ, въ който се занимаватъ женитѣ, сѣ чловѣколюбивитѣ заве́чения и пр.

* **Женѣ—адвокатки.** На дваисегодишната г-ца Луна Графъ, свършила юридич. фак. на Виенския универ. се позволи да упражнява свободно занаята си въ Specher (Швейцария, въ провинцията Appensell). Ана г-ца Eschelson отъ Upsal-ския университетъ се позволи да адвокатствова въ всичкитѣ градове на тая страна.

* **Ужасно злочестіе въ гр. Варна.** Когато всичкитѣ християне се намиратъ въ църквитѣ на 21-ий Мартъ, вечерята — при слушаніето на 12-тъхъ еван-

гелията, ненадѣлно тѣ се обзема отъ ужасенъ страхъ отъ слуха, че ужъ горѣли църквата, и се спуснахъ къмъ вратата да бягатъ. Бѣлѣдствие на това имъ 19 души, жени и дѣца смисли убити въ църквата църква Св. Никола; сжщевременно и въ други църкви станъ подобно смущение, но за щастіе, безъ жертви.

На другия денъ станъ опълото на казнитѣ жертви и бѣше многу трогателно да вижда нѣкой дѣлня редъ отъ ковчези, въ които лежехъ мъртвитѣ тѣла на дѣвци, баби и момиченца. Цѣлтъ градъ заплака горчиво за случивето се.

* **Женѣ-пожарникарки.** Споредъ единъ германски вѣстникъ въ Финландия има цѣли женски пожарникарки полкове, които и въ най-страшни пожари съ неимоверна смѣлостъ и безстрашиность изгъриватъ длѣжността си най-успѣшно.

Афоризми.

Трѣбва да учишъ женитѣ на това което тѣ ще трѣбва да учатъ дѣцата, които ще добиватъ.

Emile de Girardin.

* * *

Притежающитѣ богатство, придобито чрезъ собствена си работа, тѣ само знайтъ отъ опитность **стойността** на предметитѣ; а наследващитѣ богатство — знайтъ само **употрѣбението** или **злоупотрѣбението** му.

* * *

Ако се научите да изгървите нѣкое прѣстѣпление, то намрътѣте си едно мѣсто, гдѣто не присъствува Богъ, а като си намрътѣте такова мѣсто, изгървите най-голямото прѣстѣпление.

(Св. Августинъ.)

* * *

Всичкитѣ нѣща се купуватъ съ пари, само добродѣтели и добрий успѣхъ — не! тѣ се придобиватъ съ трудъ и прилежание.

(Философъ Митроклъ.)

* * *

За прилежния всичко е лесно, а за неприлежния всичко — мъчно.

* * *

Хвалещий само себе си, става смѣшенъ.

* * *

Не радвай се за злочестіето на другитѣ.

* * *

Обичта и единството сѣ извори на щастіе за семейството.

* * *

Плющностьта върви толкова бавно, щото бѣдността ѿ застига.

* * *

Отнасяйте се така къмъ другитѣ, както тѣ искате да се отнасятъ спрямо васъ.

* * *

Една жена не е създадена за очарованіето на всички, но за щастіето на едного.

Burke

Този святъ нѣма по-хубаво зрѣлище отъ зрѣлището на чистата и щастлива страсть . . . То е отъ него спечеленъ рай.

Guisot

Най-голямата честъ на жената иде отъ почитъта и обожаването, които има спрямо мъжа си.

Paul Caillet

Спряжението си дѣлжеть взаимна вѣрностъ, помощъ и грижи. Мъжътъ дѣлжи покровителство надъ жена си, а жената — покорностъ къмъ мъжа си.

В. Н. Г.

Книги и Списания,

получени въ дирекцията ни.

Орало 15-й Мартъ 1896 год. III. бр. 6. София.

Ловецъ, органъ на Софийското ловчическо — стрѣлческо дружество «Соколъ» Год. I, брой 8, София 1-й Мартъ 1896 год. Излиза въ началото на всѣкий мѣсець, цѣната на вѣстника е: въ България за год. 4 лв. 6 мѣс. 2 лв. за странство, за год. 6 лева, за 6 мѣс. 3 лева. Единъ брой 40 ст.

Юридическо списание година осма книжка III Мартъ 1896 год.

Учитель год. III, кн. VII, Мартъ 1896 год. Пловдивъ.

Юридически прѣледъ, год. IV кн. VI. — 15-й Мартъ 1896 год. Пловдивъ.

Младина год. V, кн. VII, Мартъ 1896.

Основно училище, год. III, бр. VII Мартъ, 1896. Ломъ.

Християнскій свѣтъ, год. V, брой 4. Априлъ 1896.

Руссе.

Православенъ проповѣдникъ год. IV кн. 2 и 3. Февруаръ и Мартъ 1896. Самоковъ

Изворъ год. V кн. VII Мартъ Руссе-

Домашенъ приетель, год. VIII, Мартъ 1896, София.

Българка год. I кн. II Февруаръ. 1889 Чирпанъ.

Пскра кн. 2 Февруарий Шуменъ.

Нова Свѣтлина и здравословие год. V и III. кн. XI — XII, Февр. и Мартъ 1896 Сливенъ.

Свѣтлина, год. VI, кн. II, Февруарий 1896 год. Пловдивъ.

Пролѣтъ. год. V, кн. VII Мартъ 1896 Ломъ

Zeusky obzor kosnik I, cislo 4 v Praze due 25 brezna 1896.

Корреспонденция.

Г. Г. Атан. Орханъ получ. 4 лв. за 96 год. — Женско др. «Благод.» Станим. Абонам. се праща съ почт. бонове или марки. — М. М. Сот. Сливенъ получ. 7 лв. за 96 год. — Н. Пв. Мит. Силистра получ. 2.50 лв. за 96 «Дом.» моливъ още 1.50.

Г. М. Нор. Сотовъ Ялболъ, броеветъ се испращатъ най-редовно въ Сливенъ по показанния ти адресъ. Пишете да направятъ справка въ пощата, и ще ги намѣрѣтъ. — Агенция Черноп. печ. София, получихме 4 абон. 14 40 л. — Пипер. Гебедже, получ 7 лв. за 96 г. благодаримъ.

Извѣстие.

Продължава се записването абонати за V год. на дѣтското мѣсечно иллюстрирано списание „Пролѣтъ“.

Годишната му цѣна е само единъ левъ, а за странство — 1 л. и 50 ст., пѣ непременно прѣдплатими.

Новитѣ абонати получаватъ всѣкиятъ излизалъ книжки.

На настоятелитѣ се прави за повече отъ 20 абонати — 20% отстъпка.

Обръщаме вниманието на родителитѣ върху това толкова евтино списание.

гр. Ломъ, Февр. 1896 г.

Отъ редакцията.

Genski Sviette

MONDE FÉMININ

Revue scientifique, artistique et littéraire en langue bulgare, paraissant deux fois par mois à Varna, sous la direction de Mme Théodora Noeva, avec le concours bienveillant des meilleures plumes de Bulgarie. Ce journal a pour but le développement moral et intellectuel de la femme et l'enseignement de ses devoirs. Un supplément mensuel illustré, sous le titre de DOMAKINIA (la Menagère) dirigé par Mlle Hélène Manova, renferme, outre de nombreuses planches d'ouvrages d'utilité et d'agrément, une foule de conseils pratiques sur le gouvernement intérieur de la maison, sur la technique du foyer et tout ce qui a rapport à l'économie domestique, à l'hygiène etc.

Pour les specimens, s'adresser à la directrice, Mme Th. Noeva à Varna (Bulgarie.) Annonces: 8me page entière fr 25, demipage fr. 15, la ligne garm. 25 cent. Pour annonces, plus de 3 fois esc. 15%.

LE FOYER

DOMESTIQUE

JOURNAL pour la FAMILLE

Publie chaque semaine des articles inédits sur tout ce qui intéresse le cercle de la famille: éducation, morale, hygiène, économie domestique. Il vient d'inaugurer un service timbrologique destiné à rendre d'excellents services aux amateurs. Il fait également une large place à des productions littéraires de nature à délasser en instruisant. Sa tendance et son esprit le recommandent tout spécialement aux mères de famille et à la jeunesse. Il peut être mis entre toutes les mains et chaque de ses années représente un cadeau d'étrennes aussi utile qu'attrayant, sous forme d'un beau volume de plus de 600 pages, relié dans un emboîtement spécial.

L'ABONNEMENT EST DE 6 FR. POUR L'ANNÉE ET 3 FR. POUR 6 MOIS.

Demander à M. M. Attidger Frères, Neuchâtel, des livraisons specimen gratuites.

Годишенъ абонаментъ:

I за абон. въ Т.-П. станция — на списанието . . .	л. 3.—
— на списанието съ притурката . . .	« 5.50
II за абон. на право въ Дирек. — на списанието . . .	« 4.—
— на списанието съ притурката . . .	« 7.—
за странство — на списанието . . .	« 5.—
— на списанието съ притурката . . .	« 9.—

Отговорница: Т. Г. Ноева.

Всичко, що се отнася до списанието или притурката, испраща се съ адресъ: До Дирекцията на «Женския Свѣтъ» ул. Воинишка № 122 — Варна.

Писма неплатени не се приематъ, всѣкакви обявления, отнасящи се до госпожи и госпожици, приематъ се. Правото на записъ въ Т. П. стан. се плаща отдѣлно отъ абон.

Печатница Л. Нитче — Варна.